

اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر انعطاف پذیری و سرمایه های روان شناختی مثبت در همسران افراد معتاد

سمیه حامدیان

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره گرایش خانواده دانشگاه پیام نور سمنان، سمنان، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر انعطاف پذیری و سرمایه های روان شناختی مثبت در همسران افراد معتاد انجام شده است. روش پژوهش شبه آزمایشی، از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل - است. جامعه آماری را همسران افراد مصرف کننده مواد مخدر در شهرستان سمنان تشکیل داده‌اند. به منظور تکمیل نمونه آماری، تعداد ۳۰ نفر از این گروه با روش در دسترس انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده ها شامل دو پرسشنامه سرمایه روانشناختی، لوتانز (۲۰۰۷) و انعطاف پذیری شناختی دنیس و ونادروال (۲۰۱۰) استفاده شد. بررسی یافته های پژوهش، نشان می دهد که درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد موجب افزایش انعطاف پذیری، تاب آوری، خودکارآمدی و خوش بینی همسران افراد معتاد شده است.

کلمات کلیدی: درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، انعطاف پذیری، سرمایه های روانشناختی

مقدمه

سوء مصرف مواد یک پدیده اجتماعی و یک مشکل مربوط به سلامت در همه کشورها است. اعتیاد معضلی بسیار بزرگ است که با عواقب و پیامدهای فراوانی و با آمار معتادین بالا، دامنگیر جامعه شده است. خوشبختانه بشر نیز تا بدانجا که توانسته و این خطرات را درک کرده است به چاره اندیشی پرداخته است. در کشور ما نیز اقدامات گوناگون در سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی صورت گرفته است. اقداماتی که امروزه جهت مبارزه با مواد مخدر صورت می گیرد متنوع و گسترده هستند. طبق آمار منتشر شده از وزارت بهداشت ایران، روزانه هشت نفر در ایران به دلیل اعتیاد می میرند. قائم مقام وزیر بهداشت بر اساس گزارش سازمان پزشکی قانونی، اعلام کرده است: " روزانه هشت نفر در کشور به دلیل اعتیاد به مواد مخدر می میرند، ۵۰ درصد مصرف کنندگان تزریقی مواد مخدر به هیپاتیت C مبتلا هستند و ۱۴ درصد معتادان تزریقی نیز اچ‌آی‌وی مثبت هستند." (موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران، ۱۳۹۵). همین امر موجب می شود که اطرافیان افراد مصرف کننده مواد مخدر در معرض آسیب های جسمانی، روانی و اجتماعی قرار گیرند. آسیب های روانی خانواده فرد معتاد، به دلیل رفتارهای تکانشی، اضطراب و عدم مدیریت هیجانی در فرد معتاد است. نتایج تحقیقات نشان می دهد که افراد مبتلا به سوء مصرف مواد بیشتر از افراد ترک کرده و بهنجار از راهبردهای سازش نایافته نظم جویی شناختی ملامت خویی و فاجعه سازی بیشتر از بهنجار استفاده می کنند و رفتارهای پرخاشگرانه دارند (قائدنیای جهرم، حسنی، فرمانی شهرضا و زارعی، ۱۳۹۵). مصرف کنندگان مواد مخدر در تنظیم هیجانی دچار مشکلاتی هستند (کوبر